

Kas yra kanapė? Tiesiog augalas, žmonijai žinomas jau dešimtis tūkstančių metų. Kažkas net suskaičiavo, kad yra 25 tūkstančiai būdų panaudoti kanapę. Ir dauguma jų - visapusiškai naudingi žmogui. Tačiau mums šis augalas kliūva dėl vieno jame esančio psichotropinį poveikį turinčio junginio - tetrahidrokanabinolio (THC). Dėl šio junginio bet kokią kanapę (o taip, jų yra labai įvairių veislių) nurašome narkotikams, taip užtrenkdami duris pasiimti naudą, kurią gali suteikti šis augalas. Kodėl neiname kitu keliu: pasveriname riziką, bet neprarandame naudos?

Tapatinti bet kokią kanapę su narkotikais yra didžiausia klaida, daroma pastaruoju metu viešojoje erdvėje diskutuojant apie platesnio pluoštinės kanapės panaudojimo įteisinimą. Taip, yra kanapių veislė, vadinamosios narkotinės kanapės (JAV pagal naują 2018 m. gruodžio mėn. priimtą įstatymą ji vadinama tiesiog marichuana), turinčios didelį kiekį psichotropinio junginio. Tačiau yra ir kitų veislių kanapės, - pas mus vadinamos pluoštinėmis, kitur „pramoninėmis“, - kuriose šio junginio kiekis toks mažas, kad, pabandę parūkyti Lietuvos laukuose augančių kanapių, greičiau apsinuodysite dūmais nei apsvaigsite.

THC baimė - šaukštas deguto medaus statinėje

Kanapės gamina junginius, - kanabinoidus, - turinčius įtakos biologinei žmogaus organizmo endokanabinoidų sistemai. Kanapėse identifikuota per šimtą kanabinoidų, iš kurių tik vienas - THC - turi psichotropinį poveikį. Tuo tarpu nemažai kitų, kurie buvo iki šiol tirti, turi teigiamą poveikį mūsų organizmui. Pagrindinis kanabinoidas, kurio daugelyje kanapių veislių susikaupia daugiausiai - kanabidiolis ([CBD](#)). Būtent apie jo naudą sveikatai kalbama daugybėje publikacijų rimtuose moksliniuose žurnaluose.

Kanapių taikymas medicinoje problemų nekelia - jų naudojimas medicinos tikslais įteisintas daugelyje pasaulio šalių. Kai kuriuos preparatus su kanapių junginiais, gavus gydytojo išrašytą receptą, galima įsigyti vaistinėje.

Kliūtys statomos pluoštinių kanapių panaudojimui maisto ir maisto papildų gamyboje. Pluoštinių kanapių įstatyme juodu ant balto parašyta, kad pluoštinės kanapės gali būti auginamos tik pluoštui, sėkloms, arba sodininkystei. Nustatyta, jog jose gali būti ne daugiau kaip 0,2% THC.

Įstatymų leidėjų dėmesiu kanapės skūstis negali - jos įtrauktos į narkotinių medžiagų konvencijos sąrašus jau 1961 m. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašė yra kanapės, kanapių derva, kanapių ekstraktas ir tinktūros, bei jose randamas THC junginys laikomi narkotinėmis medžiagomis, kurių gaminimas, laikymas ir vartojimas gali nusiųsti tiesiai į

belangę.

Nepamatuotas draudimas pamatuotam poveikiui

Ką iš tiesų toks kiekis THC, koks nustatytas Pluoštinių kanapių įstatyme, reikštų, jei išdrištume įteisinti platesnį pluoštinių kanapių panaudojimą – maistui ir maisto papildams? Yra atlikta nemažai mokslinių tyrimų, koks šio psichotropinio junginio kiekis turi svaiginamąjį poveikį žmogaus organizmui. Nustatyta, kad mažiausia, poveikį dar galinti turėti THC dozė yra 2,5-5 mg žmogui per dieną. Remiantis tokiais tyrimais, Vokietijoje įstatymai šiuo klausimu konservatyvūs – leidžiamas THC kiekis viename kilograme kanapių aliejaus yra 5 mg.

Šveicarijoje įstatymai liberalesni – viename kilograme kanapių aliejaus leidžiama THC koncentracija – 20 mg. Vertinant, kiek žmogus galėtų suvartoti tokio aliejaus, sveikam protui akivaizdu, kad psichotropinio THC tame kiekyje būtų daug kartų mažiau nei mažiausioje poveikį turinčioje dozėje. Alkoholio ir cigarečių, kurių pilna parduotuvėse, poveikis kur kas žalingesnis nei pluoštinės kanapės. Tad kai, neišsigilinus į šias ypatybes, nusprendžiama taikyti 0 mg normą, dirbtinai uždaromi keliai gaminti labai naudingą produktą.

JAV pernai iš dalies jau išsprendė šį klausimą – priėmė įstatymą, kuris aiškiai atskyrė kanapę (ang. *hemp*) nuo psichotropinės kanapės (ang. *marijuana*). Pas mus šios dvi skirtingos kanapių veislės įstatymais vis dar suplakamos į vieną krūvą. Dėl to žmonės praranda galimybę naudoti sveikatai palankų gamtinį produktą, o verslas – galimybes investuoti į pelningą produktą.

Kai mokiausi, rusų literatūros programoje teko skaityti A. Čechovo apsakymą „Žmogus futliare“. Pagrindinio herojaus moto buvo: „kad tik kas nors neįvyktų“. Labai primena kai kuriuos mūsų įstatymų leidėjus: „geriau nieko nedaryti, nes dar kas nors atsitiks“.

O padaryti reikia štai ką – pasverti riziką ir naudą. Žmonės, vairuodami automobilius, taip pat rizikuoja ir nukenčia – padaro daugybę avarijų. Tai negi uždrausime automobilius? O gal apribokime važiavimo greitį greitkelyje iki 10 km/h, o autostradoje – iki 20 km/h? Avarijų rizika tikrai sumažės, bet ar apsimokės važiuoti? Daugelyje mūsų gyvenimo sričių reikia pamatuoti riziką, bet neprarasti naudos. Pluoštinės kanapės – ne išimtis. Viską galima pagrįsti mokslu, neuždarant kelių vien dėl kažkieno prietarų.

